

Broj: 01/3-50-1-3-2/07
Sarajevo, 14. 5. 2007.

ZAPISNIK

Okruglog stola Komisije za vanjsku trgovinu i carine Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine o temi "Analiza zakonske regulative u funkciji zaštite domaće proizvodnje", održanog 13. marta 2007.godine

Okrugli sto Komisije za vanjsku trgovinu i carine Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH održan je 13. 3.2007. godine, s početkom u 10 sati.

Nakon pozdravnih riječi, Snježana Rajilić, predsjedavajuća Komisije, rekla je da je Komisija na 2. sjednici, održanoj 27. 2. 2007., u okviru svog djelokruga, odlučila organizirati Okrugli sto o temi: "Analiza zakonske regulative u funkciji zaštite domaće proizvodnje", s ciljem doprinosa poboljšanja stanja u poljoprivredi i smanjenja vanjskotrgovinskog deficita. Istaknula je da domaću proizvodnju, prije svega, treba zaštititi kroz carinske tarife, akcize i ostale mjere, a potom je izložila dnevni red Okruglog stola.

U skladu s dnevim redom, nakon pozdravne i uvodne riječi predsjedavajuće Snježane Rajilić, prisutnima su se obratili:

Jerko Ivanković Lijanović, drugi zamjenik predsjedavajuće Komisije, na početku svog izlaganja naglasio je kako država BiH ima veliku sreću što za predsjedavajuću ovako važne komisije ima mladu i ambicioznu ženu, odlučnu da ide u promjene; te ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa koji je jasno kazao da nije pod uticajem uvoznih lobija i da će zaštititi interese domaćih proizvođača. Naglasio je kako probleme koji su tema Okruglog stola najbolje poznaju oni koji su direktno uključeni u proizvodnju i koji se s njima svakodnevno susreću u praksi te da od njih očekuje da iznesu svoje probleme kako bi se pokušali riješiti. Na kraju svog izlaganja Jerko Ivanković Lijanović naveo je menadžerski primjer jednog velikog proizvođača obuće koji je poslao svoje menadžere u Afriku da istraže tržište, a svaki od njih vratio se s drugačijim zaključkom.

Šemsudin Mehmedović, član Komisije, napravio je kratku prezentaciju u kojoj je izložio ciljeve Okruglog stola, navodeći nekoliko apsurdnih situacija: BiH je jedna od bogatijih zemalja pitkom vodom, u kojoj je uvozna mineralna voda, u nekim njenim dijelovima, jeftinija nego domaća. Kao ciljeve koje je Komisija postavila pred sebe naveo je izmjenu Zakona o carinskoj politici, u smislu balansiranja carinske tarife, odnosno carinske stope, tako da ide u prilog domaćim proizvođačima.

Smatra da se izmjenama i dopunama Zakona treba smanjiti crno tržište, siva ekonomija, te osigurati poštivanje međunarodnih ugovora u slobodnoj trgovini.

Nakon iznošenja problema na Okruglom stolu, trebalo bi ići u dva pravca. Prvi duži ali sigurniji jeste da se, prije izmjena Zakona, napravi analiza uz saglasnost UIOBiH, mišljenja resornog ministarstva zavisno od problematike i eksperata iz pojedinih oblasti. Zatim bi izmjene bile usmjerene ka Vijeću ministara BiH, odnosno odgovarajućem ministarstvu nakon čega bi Vijeće ministara BiH predložilo izmjene i dopune Zakona i uputilo ih u parlamentarnu proceduru.

Naveo je konkretne primjedbe na visinu carinskih stopa na uvoz pšenice, nafte i naftnih derivata, kafe, denaturisanog alkohola, akciza na duhan i duhanske proizvode.

Duško Bogdanović, direktor Sektora za makroekonomski sistem u Vanjskotrgovinskoj komori BiH, rekao je kako misli da se ipak nešto mijenja u odnosu struktura vlasti prema privredi i ekonomiji u cjelini. Smatra da veliki problem predstavlja nelojalna konkurencija na tržištu. Kao način zaštite domaće proizvodnje naveo je tzv. klasične barijere kao što su: carine, sezonske carine, uvozne dozvole, robni kontingenti, kvote i prelevmani, ali je naveo da su iste te barijere istovremeno i barijere slobodom kretanju robe i kapitala. Osvrnuo se na sporazum CEFTA-e, na njegove pozitivne i negativne efekte. Kao pozitivan efekat istakao je činjenicu da nam se otvara veliko tržište sa preko 50 miliona stanovnika. Kao mogućnosti zaštite domaće proizvodnje prema sporazumu CEFTA naveo je dozvolu preduzimanja antidampinga, zatim provođenje čl. 6. GAT-a, dozvolu podizanja restriktivnih uvoznih mjera ograničenog trajanja na erga omnes osnovi u skladu sa WTO-om itd.

Istaknuo je da se Vanjskotrgovinska komora BiH zalaže za zaštitu bh.privrede kroz podizanje konkurentnosti. Kao mjere za povećanje konkurentnosti navodi određivanje i osposobljavanje institucija za praćenje dampaing, intenzivnije korištenje bilateralnih i općih zaštitnih mjera uvoza, te ozbiljne reforme poreskog sistema. Saglasio se s konstatacijama o potrebi konkretnih izmjena, kada je riječ o carinama, akcizama itd., ali je pitao: zašto toliko dugo čekamo? Drugo pitanje Bogdanovića odnosilo se na uvoz i izvoz. Saglasio se s činjenicom da uvozimo i ono što treba i što ne treba, pitajući - zašto ne izvozimo?

Predložio je poresko rasterećenje bh.privrede i mjere za stimuliranje izvoza prema prijedlozima VTKBiH, uspostavu i stvarnu primjenu svih procedura, kontrole prehrambene i drugih roba prema standardima EU i WTO.

Sadik Bahtić, predsjedavajući Komisije za finansije i budžet Predstavničkog doma, istakao je da Vijeće ministara BiH treba donijeti mjere, propise i zakone kojima će se osigurati takav poslovni ambijent u kojem ćemo proizvoditi što više domaćih proizvoda, više ulagati.

Vedad Hadžimusić, pomoćnik federalnog ministra poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, kritički se osvrnuo na Zakon o flaširanim vodama kojim je predviđeno da se osnuje Komisija koja će izdavati certifikate za svaku vodu, koja do sada nije počela raditi.

Žarko Karačić, ministar privrede Zapadnohercegovačkog kantona, i **Ante Petrić**, ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Posavskog kantona, predložili su da se nađe način kako bi se bankarski sistem prilagodio poljoprivredi, da se osigura bolja i kvalitetnija kontrola uvoza poljoprivrednih proizvoda te uspostavi ministarstvo poljoprivrede na državnom nivou.

Muhidin Alić, predsjednik Sekcije distributera prometnika nafte i naftnih derivata pri Privrednoj komori Federacije BiH, predložio je da za sve naftne derivate carinska stopa bude 0%, a da se akcize uvećaju za iznos carine; međudržavnu razmjenu podataka kako bi se stalo u kraj kriminalu i švercu.

Sead Jeleč, sekretar Udruženja poljoprivrednika u BiH, rekao je da je zakonom regulirano da federalna vlada odvajava minimum 3% za stimulaciju poljoprivredne proizvodnje, iako je donijela strategiju prema kojoj je Federacija BiH dužna za tu namjenu izdvojiti 6%.

Sabrija Šerifović, pomoćnik ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, naveo je konstataciju da je veoma veliko učešće trgovine u ekonomskim odnosima u BiH. Trgovina čini 90%, a u posljednjih godinu - dvije i 100% vrijednosti društvenog brutoproizvoda, dok je prosječno učešće trgovine u društvenom brutoproizvodu u svijetu 40 %. Dalje, geografska distribucija robnog prometa u BiH je jako nepovoljna. Skoro sav izvoz ili uvoz naše zemlje koncentriran je na evropske zemlje, dok su ogromna tržišta, četiri ostala kontinenta, za nas još uvijek neotkrivena. Još uvijek je nedovoljna zastupljenost privatnog sektora u robnom prometu, jer postoji podatak da oko 50% privatnog sektora učestvuje sa oko 50% u ukupnom našem društvenom proizvodu. Osvrnuo se na robnu razmjenu BiH s inozemstvom u 2006. godini, te naveo podatak da je ukupan obim vanjskotrgovinske razmjene BiH u 2006. godini iznosio 16,5 milijardi KM. U 2006. godini BiH je uvezla robu u vrijednosti od oko 11 milijardi KM, što je za svega 1,38% više u odnosu na prethodnu godinu kada je vrijednost izvoza bila isto 11 milijardi i uvoz je bio veći za 18,25% u

odnosu na 2004. godinu. Kao rezultat svega, kada je riječ o zemljama u okruženju, prvenstveno o Srbiji i Hrvatskoj, pokrivenost izvoza uvozom kreće se oko 50%. Govoreći o CEFT-i, sporazumu koji je potpisan 19.12. 2006. u Bukureštu, naglasio je da Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH priprema prijedlog ovog sporazuma za upućivanje na ratifikaciju. Stupanjem na snagu sporazuma, što će se desiti nakon njegove ratifikacije, prestat će važiti bilateralni sporazumi sa svakom od zemalja s kojima imamo postojeće sporazume o slobodnoj trgovini.

Nakon navedenih izlaganja **učesnici u diskusiji** bili su:

Admir Kapo, predstavnik NVO "Kupujmo i koristimo domaće", naveo je činjenicu da je BiH u periodu od 1.1.2000. do 31.12.2006. napravila deficit u iznosu od 14 milijardi i 451 milion KM. Prema Agenciji za zapošljavanje, jedno radno mjesto košta 20 000 KM, što znači da BiH godišnje, na ime deficita, gubi 288 900 radnih mjesta. Naš deficit, u ovom istom periodu, s Hrvatskom iznosi preko 10 milijardi KM, sa Slovenijom skoro 6 milijardi KM, a sa Srbijom preko 2 milijarde KM, što znači da ukupan deficit sa susjednim zemljama iznosi negdje oko 45%. To je dovoljan pokazatelj da naši zakoni u odnosu na zakone susjednih zemalja djeluju na naše privrednike destimulativno.

Marko Damjanović, vlasnik Posavske koke Orašje, potpredsjednik Grupacije peradara i proizvođača stočne hrane u Federalnoj privrednoj komori, rekao je da su cijene kapitala i rokovi vraćanja kapitala, pod ponuđenim uslovima, neprihvatljivi. Nekada davno postojala je vizija makroekonomskog razvoja. Istakao je da bi se, da je ta vizija zaživjela i ugledala svjetlost dana, na ovom Okruglom stolu pričalo o nečemu drugom i pod drugačijim okolnostima. Na kraju, obratio se komisijama i vladi te zatražio od njih da počnu raditi svoj posao kako bi svima bilo bolje.

Šefkija Botonić, iz Privredne komore Zeničko-dobojskog kantona, naveo je podatak da u ovom kantonu ima oko 70 000 nezaposlenih, što znači da je nezaposlenost veća od zaposlenosti. Kao veoma važnu činjenicu istakao je potrebu donošenja zakona o zaštiti domaće proizvodnje, harmonizacije propisa u BiH, izgrađivanja jednakih uslova privređivanja kao što je to slučaj kod susjednih zemalja, te stimuliranja firmi koje izvoze i predložio je da se preporuke i zaključci prosljede i Privrednoj komori.

Ranko Topić, iz Privredne komore regije Banja Luka i Privredne komore RS-a, istakao je da su urađene izmjene poreza na akcize, usaglašen prijedlog i upućen Ministarstvu finansija RS-a i UIObiH. Carinske tarife usaglašene su i kod Vijeća ministara BiH nalazi se prijedlog. Predložio je da se pokuša kroz aneks ugovora o CEFTA-i, posebno kada su u pitanju damping cijene i rad privrednih subjekata na prostoru CEFTA-e, regulirati tako da cijena proizvoda bude identična sa cijenama proizvoda koji se prodaju na njihovom domaćem tržištu. Predložio je da se najkasnije u roku od šest mjeseci predloži Parlamentarnoj skupštini BiH ukidanje carine na uvoz sirovina, repromaterijala i opreme.

Iz Udruženja nezaposlenih i Udruženja penzionera predloženo je otvaranje novih radnih mjesta i poboljšanje materijalno-socijalnog statusa.

Adem Ibrahimpašić iz Bihacke pivovare smatra da domaća vlast navija za strane uvoznike i iskreno se nada da je ovo novi početak koji u svakom slučaju ohrabruje. Naveo je nekoliko zakona za koje smatra da bitno umanjuju konkurentnost na domaćem tržištu, a to su: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama, Zakon o PDV-u, Zakon o carinskoj tarifi, Zakon o eksproprijaciji, te Odluka o mjerama zaštite domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza.

Adem Ibrahimpašić predložio je, u formi zaključka, da bi, radi podizanja konkurentnosti bh. proizvoda na inozemnom i domaćem tržištu, sirovine, repromaterijale, opremu i rezervne dijelove koji se ne proizvode u BiH trebalo osloboditi carinskih opterećenja u potpunosti.

- U carinskoj politici i tarifi navesti kategorije, kvote i kontingente s posebnim osvrtom na sezonski kontingent, kao zaštitu domaće proizvodnje i održavanje stabilnosti cijena ali i praćenje konkurencije domaćih proizvoda, što je ujedno instrument povezivanja trgovine i proizvodnje;

- Povećati pravnu sigurnost izvoznika čineći pravnu regulativu stabilnijom, jednostavnijom i lakše provodivom; odrediti granične prijelaze i službe za sanitarnu i fitosanitarnu zaštitu koje će raditi svakodnevno 24 sata;
- Ubrzati osnivanje ovlaštenih institucija i instituta za certificiranje domaćih roba i kvalitetniji prijem i puštanje u promet uvoznih roba i izvršiti njihovo akreditiranje.

Ševal Suljkanović, iz brčanskog "Bimala", smatra da je potrebno preduzeti mjere s ciljem zaštite domaće proizvodnje koje nisu u suprotnosti s već potpisanim sporazumima koji osiguravaju kvalitetne instrumente i obaveznost primjene. Kao važnu, istakao je potrebu da se posebna pažnja posveti mjerama necarinske zaštite. Veoma važnim smatra i ukрупnjavanje poljoprivrednih gazdinstava uz uporedno stimuliranje sitnih proizvođača ka formiranju zadruga i udruženja. Sugerirao je da bi privrednim subjektima trebalo omogućiti da mjenicama pokrivaju carinski uvoz, za razliku od trenutne situacije, gdje je zakonom predviđeno da pokriće može biti samo gotovinsko ili kroz garanciju.

Svetozar Mihajlović, predstavnik duhanske industrije, istakao je zadovoljstvo činjenicom da su prepoznati problemi ove branše. Smatra da je potrebno donijeti Zakon o duhanu i Zakon o akcizama ili pak izmijeniti sadašnji zakon, jer su lobiji u BiH veoma jaki i oni su nametnuli sadašnji Zakon o akcizama.

Edin Mulahasanović, iz FDS-a, naveo je frapantne podatke da je BiH u periodu od 1996. do 2006. uvezla 77 000 tona cigareta, što vrijednosno iznosi preko 5 milijardi KM. Samo iz Republike Hrvatske tokom 2006.godine uvezeno je 3 000 tona cigareta. Mulahasanović je naveo kako smatra da Uprava za indirektno oporezivanje mora formirati apsolutni iznos akcize.

Na kraju se prisutnima obratila **Snježana Rajilić** naglašavajući da će se na osnovu diskusija učesnika sačiniti zapisnik koji će biti dorađen s prijedlogom zaključaka na Komisiji i konačno usvojen. Komisija će na sjednici, na koju će biti pozvani predstavnici Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Ministarstva finansija i trezora BiH i Vanjskotrgovinske komore BiH, donijeti određene prijedloge koji će biti dostavljeni Parlamentarnoj skupštini BiH i Vijeću ministara BiH.

Okrugli sto Komisije za vanjsku trgovinu i carine Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH o temi "Analiza zakonske regulative u funkciji zaštite domaće proizvodnje" završen je u 16 sati.

Sastavni dio Zapisnika je transkript Okruglog stola.

Sekretar Komisije
dr. Zijad Hasić

Predsjedavajuća Komisije
Snježana Rajilić

